OJCZYSTY

Przymiotnik OJCZYSTY to ciekawy wyraz, który etymologicznie związany jest z jednym słowem, a słowotwórczo – z drugim. Przymiotnik OJCZYSTY pochodzi od rzeczownika OJCIEC, strukturalnie zaś wiąże się z rzeczownikiem OJCZYZNA. Współcześnie OJCZYSTY to bowiem przede wszystkim ‘dotyczący ojczyzny, właściwy ojczyźnie’ (np. kraj ojczysty, ziemia ojczysta, historia ojczysta), w definicji zawarte jest zatem słowo OJCZYZNA, nie zaś OJCIEC. Genezę przymiotnika OJCZYSTY widać dopiero w innym, rzadziej używanym znaczeniu ‘należący do rodziców lub rodziny’ lub ‘związany z miejscem urodzenia’ (np. dom ojczysty, ojczyste strony) – w tym znaczeniu przymiotnik OJCZYSTY, używany od drugiej połowy XVI w., można zastąpić przymiotnikiem OJCOWSKI, który powstał później niż OJCZYSTY. Do połowy XVI w. forma OJCZYSTY miała postać OĆCZYSTY, utworzona bowiem została od dawniejszej postaci wyrazu OJCIEC, czyli od formy OCIEC.